

46 ואמר רבי אבין הלוי, כל הנהנה מסעודה שתלמיד חכם שריו
47 בתוכה, כאילו נהנה מזיו שכינה, שנאמר בענין ביאת יתרו למדבר
48 (שמות יח ב), 'ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חתן משה
49 לפני האלהים', וכי לפני אלהים אכלו, והלא לפני משה אכלו,
50 ומדוע נאמר 'לפני האלהים', אלא בא הפסוק לומר לך שכל הנהנה
51 מסעודה שתלמיד חכם שריו בתוכה כאילו נהנה מזיו שכינה,
52 ולכן נאמר בהם שאכלו לפני האלהים.

53 ואמר רבי אבין הלוי, הנפטר – הנפרד מחברו, אל יאמר לו לך
54 בשלום אלא לך בשלום, שהרי יתרו שאמר לו למשה כשעזב את
55 מדין לשוב למצרים לך בשלום' (שמות ד יח), עלה משה והצליח,
56 שנעשה רבם של ישראל, ואילו דוד שאמר לו לאבשלום כשהלך
57 ממנו קודם שמרד בו לך בשלום' (שמואל ב טו ט), סופו של אבשלום
58 היה שהלך ונתלה באילן בשערות ראשו עד שבא יואב והרגו.

59 ואמר רבי אבין הלוי, הנפטר – הנפרד מן המת, אל יאמר לו לך
60 לשלום אלא לך בשלום, שנאמר לאברהם אבינו (בראשית טו טו)
61 'ואתה תבוא אל אבתיך בשלום תקבר בשביה טובה', הרי שלמת
62 אומרים 'שלום'.

63 הגמרא מביאה מאמר בענין שכרו של הלומד מיד לאחר התפילה:
64 אמר רבי לוי בר חייא, היוצא מבית הכנסת ונכנס מיד לבית
65 המדרש ועוסק בתורה, זוכה ומקבל פני שכינה, שנאמר (תהלים פד
66 ח) 'ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון' – ההולכים מריבו
67 עם שבבית הכנסת לריבו עם שבבית המדרש זכו לראות פני שכינה.
68 הגמרא מביאה דרשה אחרת מפסוק זה: אמר רבי חייא בר אשי
69 אמר רב, תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא
70 בעולם הבא, שכמו שהם עמלים בתורה בעולם הזה והולכים
71 משיבה לשיבה וממדרש למדרש, כך הם עמלים בתורה בעולם
72 הבא לפני השכינה, שנאמר 'ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים
73 בציון' – ילכו מריבו עם העוסקים בתורה בעולם הזה לריבו עם
74 העוסקים בתורה בעולם הבא, שגם שם יעסקו בתורה כאשר יראה
75 אל אלהים בציון, והיינו בשעת פטירתם שנהנים מזיו השכינה.

76 הגמרא מסיימת את המסכת בדברי שבח לתלמידי חכמים: אמר רבי
77 אלעזר אמר רבי הנינא, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם,
78 שנאמר (ישעיה נד יג) 'וכל גנות למודי ה' ורב שלום בגנות', וכיון
79 שכבר נאמר 'וכל בניך למודי ה' למד חזר ואמר 'בניך' בסוף הפסוק,
80 היה לו לומר 'ורב שלומם', אלא בא ללמד שאל תקרי 'בניך' אלא
81 'בונניך', שהתלמידי חכמים שהם בונים את העולם מרבים שלום
82 בעולם.

83 'שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול' (תהלים קט קסה) – שלום
84 רב יהיה לאהבי תורתך ולא יכשלו.

85 'יהי שלום בחילך שלוח בארמנותיך' (תהלים קכב ז), 'למען אחי ורעי
86 אדברה נא שלום בך, למען בית ה' אלהינו אבקשה טוב לך' (שם
87 קכב ז-ט), 'ה' עז לעמו ויתן ה' יברכה את עמו בשלום' (שם כט א).

1 שנאמר בענין ברכתו של עובד אדום (דברי הימים א' כו ה), 'שעלתי
2 השמיני, (ובתיב) כי ברכו אלהים', והיינו שאחר שפירט הפסוק את
3 שמונת בניו של עובד אדום נאמר 'כי ברכו אלהים', משמע שהברכה
4 שביקר ה' את עובד אדום על שהיה הארון בביתו הוסיפה על שמונת
5 בניו שהיו לו מקודם, [ובתיב] (שם פסוק ה) 'כל אלה [מבני] (ל)עבר
6 אדם המה ובניהם ואחיהם (אנשי) [איש] חיל בכה לעבדה ששים
7 ושנים לעבד אדם', כלומר שהיו לעובד ששים ושנים בניו, מהם
8 שמונת בניו המוזכרים לעיל, ועוד חמשים וארבע בניו שילדו אשתו
9 ושמונת כלותיה כל אחת ששה בכרס אחד מכה הברכה שברכרו ה'.
10 הגמרא מביאה כמה מימרות שאמר רבי אבין הלוי: אמר רבי אבין
11 הלוי, כל הדוחק את השערה – המתנגע להתעשר או להתגדל
12 ורואה שאינו מצליח, ואף על פי כן חזר ומתאמץ, שערה דוחקתו –
13 הזמן דוחק אותו, כלומר הוא נכשל ואינו מצליח כי עדיין לא הגיעה
14 השעה הראויה לכך. וכל הנדחה מפני השערה – מי שכשאינו מצליח
15 ממתין שתגיע שעתו, שערה נדחת מפניו – לאחר זמן עתידה להיות
16 לו שעה מוצלחת.

17 הגמרא מביאה ראייה לדבריו: מדרבנן יוסף, דרב יוסף היה
18 נקרא סיני, לפי שהיה בקי בהרבה ברייתות, ורבה בר נחמני היה
19 נקרא עוקר הרים, לפי שהיה חריף ומפולפל בתורה, אצמריבא להו
20 שערה – הוצרכו להם החכמים שידיה אחד מהם ראש הישיבה,
21 שלחו להם – לשם ולאריץ ישראל, סיני ועוקר הרים איהו מיהב,
22 קודם למנותו לראש ישיבה, שלחו להו מארץ ישראל, סיני קודם,
23 שהכל צריבין למרי הפניא – כולם צריכים למי שקבץ חטים למכור,
24 כלומר למי שקבץ שמועות. אף על פי כן לא קבל עליו רב יוסף
25 להיות ראש ישיבה, משום דאמרי ליה בלדאי – שאמרו לו החווים
26 בכוכבים, מלכות תרתין שנין – תמלוך ותדיה ראש ישיבה) שתי שנים
27 ואחר כך תמות, ואמר רב יוסף אם אמלוך תחילה אמות אחרי
28 שנתים, ולכך בחר להיות נדחה מפני השעה ולא להיות ראש ישיבה,
29 והשעה עמדה לו, שמלך רבה עשרין ותרתין שנין – היה רבה ראש
30 הישיבה עשרים ושתיים שנה, ומלך רב יוסף לאחר מותו של רבה
31 תרתין שנין ופלקא – שנתים ומצהה, והיינו שכיון שהיה נדחה מפני
32 השעה נדחית השעה בשבילו ודי עוד עשרים ושתיים שנה.

33 מוסיפה הגמרא: כל הנך שני דמלך רבה – כל אותם השנים שהיה
34 רבה ראש ישיבה לא נהג רב יוסף שום שררה בעצמו, ואפילו אומנא
35 לביתיה לא קרא – ואפילו כשהיה צריך להקזי דם היה הולך לבית
36 הרופא ולא היה שולח להביא את הרופא אליו.

37 ואמר רבי אבין הלוי, מאי דבתיב – מהי כוונת הפסוק (תהלים כ ג)
38 'ענה ה' ביום צרה ושקבך שם אלהי יעקב', וכי רק אלהי יעקב הוא
39 ולא אלהי אברהם ויצחק, ומדוע לא הזכיר גם את אברהם ויצחק,
40 אלא מבאן לבעל הקורה הרוצה לטלטלה ממקום למקום כדי לבנות
41 עמה ויש לו מי שייטיע לו בנשיאת הקורה, שייכנס מעבה של קורה
42 – יקל עמנו תחת חלקה הכבד של הקורה וחברו ישא את החלק
43 הקל, שהרי היא שלו ועליו מוטל לטרוח יותר בנשיאתה, ולכך נאמר
44 בפסוק 'אלהי יעקב', לפי שיעקב אבינו הוא בעל הקורה, שכל הבנים
45 שלו וטרח בגידולם, ועליו מוטל לבקש עליהם רחמים.